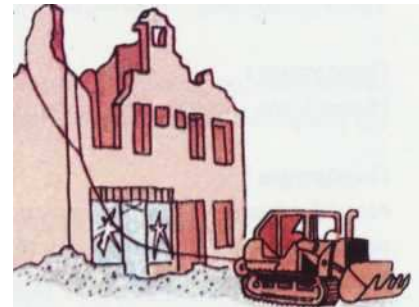

Πρακτικές οδηγίες για την ασφαλή εκτέλεση των εργασιών σε οικοδομές και άλλα τεχνικά έργα

ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ

- Πριν αρχίσουν οι εργασίες έχουν αφαιρεθεί τα τμήματα που μπορεί να σπάσουν, να πέσουν ή να πιναχθούν (π.χ. τζάμια, κιγκλιδώματα κλπ.); Έχουν επίσης γίνει κατάλληλες αντιστηρίξεις; (Π.Δ. 1073/81 άρθρα 18 και 20)
- Τα συνεργεία κατεδάφισης έχουν ανά 10 άτομα έναν προϊστάμενο; Όταν υπάρχουν πολλά άτομα πρέπει οι προϊστάμενοι συνεργείων να συνεργάζονται με έναν επικεφαλής συντονιστή. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 25α)
- Η κατεδάφιση πρέπει να γίνεται πάντα από πάνω προς τα κάτω. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 22)
- Τα δημιουργούμενα ανοίγματα φράσσονται προσωρινά, αλλά με ανθεκτικό τρόπο; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 25β)
- Οι χώροι που πέφτουν τα υλικά κατεδάφισης περιφράσσονται κατάλληλα και επισημαίνονται, ώστε να απαγορεύεται η διέλευση άλλων ατόμων; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 25στ)
- Ιδιαίτερα μέτρα για την προστασία της υγείας χρειάζονται όταν γίνεται αποξήλωση τμημάτων που περιέχουν αμιάντο. Η εισπνοή της σκόνης είναι επικίνδυνη, γι' αυτό τα τμήματα αυτά πρέπει να διαβρέχονται καλά, να ξύνονται και να απομακρύνονται προσεκτικά και αν δεν γίνεται εμποτισμός πρέπει οι εργαζόμενοι να φορούν κατάλληλη μάσκα. Επίσης τα μπάζα πρέπει πριν στεγνώσουν να μπαίνουν σε στεγανούς σάκκους και να θάβονται. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 30)
- Ειδικά έργα (π.χ. από προεντεταμένο σκυρόδεμα, ασιδωτά κ.λπ.) πρέπει να κατεδαφίζονται υπό τη διεύθυνση προσώπων που έχουν πείρα στη συγκεκριμένη τεχνική. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 26)
- Έχουν εντοπισθεί και απομονωθεί πριν ακόμα αρχίσουν οι εργασίες τα τυχόν δίκτυα ηλεκτρικού ρεύματος, ύδατος, τηλεφώνου κ.λπ.; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 2)
- Υπάρχει σύστημα για την απομάκρυνση των νερών μέσα από την εκσκαφή; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 6)
- Έχουν γίνει οι κατάλληλες αντιστηρίξεις των πρανών της εκσκαφής; Για μια σωστή αντιστήριξη πρέπει να ληφθούν υπόψη η φύση του εδάφους, το βάθος και το πλάτος της εκσκαφής, τα γειτονικά κτίρια και οδοστρώματα, οι τυχόν αντλήσεις, οι δονήσεις από τη διέλευση οχημάτων, ο πιθανός εμποτισμός του εδάφους, η συγκέντρωση υλικών εκσκαφής κοντά στο άνοιγμα, καθώς και η χρήση εκρηκτικών σε γειτονικές εκσκαφές και η παραμόρφωση και αποσάθρωση του εδάφους λόγω διατάραξης του και επαφής του με την ατμόσφαιρα. (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 2, 6, και 10)
- Στύλοι, δένδρα, μανδρότοιχοι, παρακείμενες οικοδομές και οτιδήποτε άλλο κινδυνεύει να κλονισθεί κατά τις εργασίες εκσκαφής έχει αντιστηριχθεί κατάλληλα; (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 5)
- Επιθεωρούνται τα πρανή και οι αντιστηρίξεις και εξετάζονται οι εκσκαφές από τον επιβλέποντα μηχανικό; Οι παρατηρήσεις και οι εξετάσεις καταχωρούνται στο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας; (ΠΛ. 1073/81 άρθρα 13 και 113 και Ν. 1396/83 άρθρα 7 και 8 παρ. 2)

- Οι εργαζόμενοι σε επικίνδυνες θέσεις (φρέατα, ελώδη εδάφη, γέφυρες κ.λπ.) πρέπει να προσδένονται από σταθερό σημείο, ώστε σε περίπτωση κινδύνου να ανασύρονται αμέσως. (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 14) Στις εργασίες σε φρέατα υπάρχουν μέτρα για επαρκή αερισμό και προστασία από αναθυμιάσεις καθώς και για φωτισμό; (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 17)

ΣΚΑΛΕΣ - ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

- Είναι οι σκάλες και οι διάδρομοι κυκλοφορίας καθαροί από μπάζα, διάφορα αντικείμενα και άλλα εμπόδια; Αν όχι, πρέπει αμέσως να απομακρυνθούν γιατί υπάρχει κίνδυνος πτώσης. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 37 παρ. 7 και άρθρο 43 παρ. 1)
- Είναι αρκετά πλατείς οι διάδρομοι κυκλοφορίας; Το ελάχιστο πλάτος πρέπει να είναι 60 εκατοστά. (Π Α 1073/81 άρθρο 37 § 7)
- Έχουν οι διάδρομοι και οι υπερυψωμένες θέσεις εργασίας που βρίσκονται σε ύψος μεγαλύτερο από 75 εκατοστά από το δάπεδο πλευρική προστασία κατά της πτώσης; Πρέπει να έχουν ασφαλές στηθαίο ύψους τουλάχιστον ενός μέτρου με κουπαστή, ενδιάμεση ράβδο και θωράκιο (σοβατέπι). (ΠΑ 1073/81 άρθρο 38 παρ. 1)
- Έχουν οι σκάλες με πάνω από πέντε σκαλιά τέτοια πλευρική προστασία στις ανοικτές πλευρές τους; (Π. Δ. 1073/81 άρθρο 43 παρ. 2 και Π. Δ 778/80 άρθρο 20)
- Είναι όλα τα σκαλοπάτια άφογα και χωρίς «παγίδες» που μπορεί να οδηγήσουν σε πτώση;
- Φωτίζονται οι σκάλες και οι διάδρομοι κυκλοφορίας καλά; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 43 παρ. 1)
- Έχουν οι κεκλιμένες διαβάσεις μικρή κλίση (μέχρι 1:2); Έχουν αντιολισθηρή προστασία (εγκάρσια πηχάκια ή κατάλληλη επίστρωση); (Π. Δ. 1073/81 άρθρο 38 παρ. 3)

ΙΚΡΙΩΜΑΤΑ (ΣΚΑΛΩΣΙΕΣ)

- Υπάρχουν πολλών ειδών ικριώματα ανάλογα με το ύψος και τη θέση της εκτελούμενης εργασίας. Μπορούν κατά περίπτωση να χρησιμοποιηθούν:
 - (α) σταθερά ικριώματα (ξύλινα ή μεταλλικά)
 - (β) κινητά ικριώματα (ξύλινα ή μεταλλικά καβαλέτα ή μεταλλικοί πύργοι)
 - (γ) αναρτημένα ικριώματα (κλωβοί, κάλαθοι κ.λπ.) (ΠΑ 778/80 άρθρο 2)
- Η κατασκευή και η αποξήλωση των ξύλινων ικριωμάτων πρέπει να γίνεται από ειδικευμένους τεχνίτες. (ΠΑ 778/80 άρθρο 4 παρ. 3)
- Η κατασκευή και η αποξήλωση των μεταλλικών ικριωμάτων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες και προδιαγραφές του εργοστασίου κατασκευής τους. (ΠΑ 778/80 άρθρο 13 παρ. 7)
- Τα σταθερά ικριώματα πριν ακόμα αρχίσουν οι εργασίες σ' αυτά, πρέπει να ελέγχονται και να εκδίδεται σχετική βεβαίωση από τον επιβλέποντα μηχανικό και τον κατασκευαστή του έργου. Η βεβαίωση αυτή θεωρείται από την Επιθεώρηση Εργασίας και ο αριθμός της γράφεται στο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας. (ΠΑ. 778/80 άρθρο 3 παρ. 2 και ΠΑ 1073/81 άρθρο 113)
- Τα ικριώματα πρέπει σε όλη τη διάρκεια των εργασιών να είναι πλήρη. Δηλαδή απαγορεύεται η μερική αποσυναρμολόγηση τους (π.χ. αφαίρεση μαδεριών δαπέδου ή κουπαστών κ.λπ.). (ΠΑ 778/80 άρθρο 3 παρ. 4)
- Ο σκελετός των ικριωμάτων αποτελείται από κατακόρυφα και οριζόντια στοιχεία που πρέπει να συνδέονται μεταξύ τους έτσι, όπως με λεπτομέρειες και σχήματα περιγράφεται στο Π.Δ. 778/80 άρθρα 4 μέχρι και 16. (Βλέπε και σκαρίφημα στην επόμενη σελίδα.)

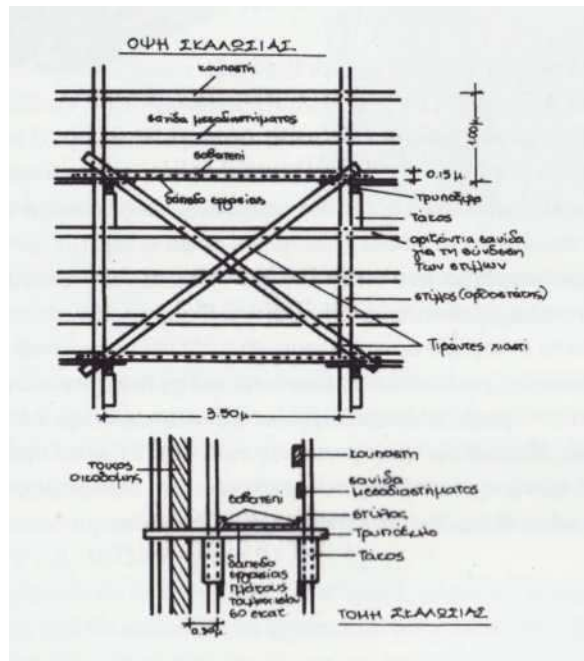
- Στον σκελετό των ικριωμάτων πρέπει να υπάρχουν οπωσδήποτε και στοιχεία χιαστί (τιράντες) για να «δένουν» τη σκαλωσιά και έτσι να μην υπάρχει κίνδυνος να στρεβλώσει. (ΠΑ 778/80 άρθρα 8 και 13 παρ. 5)
- Κάθε σταθερή σκαλωσιά πρέπει να «δένεται» με την οικοδομή με τα κατάλληλα κατά περίπτωση συστήματα και υλικά. Έτσι εξασφαλίζεται από τυχόν οριζόντιες μετακινήσεις. (Π. Δ. 778/80 άρθρα 10 και 13 παρ. 4)
- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στα σημεία στήριξης των ικριωμάτων στο έδαφος. Απαγορεύεται κάθε πρόχειρη στήριξη (π.χ. ακατάλληλα πέδιλα, όπως πέτρες, τσιμεντόλιθοι κ.λπ. ή ακατάλληλος τρόπος, όπως λοξά, χωρίς πέδιλα κ.λπ.), γιατί υπάρχει Κίνδυνος κατάρρευσης. (Π. Δ 778/80 άρθρο 5 παρ. 6)
- Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των ικριωμάτων πρέπει να είναι ανθεκτικά και καλά συντηρημένα. (ΠΑ 778/80 άρθρα 4, 5 παρ. 2, 7 παρ. 1, 9 παρ. 16 και 15 παρ. 2)
- Το δάπεδο εργασίας των ικριωμάτων πρέπει να έχει πλάτος τουλάχιστον 60 εκατοστά. Το πλάτος αυτό όμως αυξάνεται ανάλογα με τη χρήση του δαπέδου και μπορεί να φθάσει και το 1,50 μέτρο. (Π. Δ 1073/81 άρθρο 34)
- Σε κάθε δάπεδο εργασίας πρέπει να υπάρχει:

(α) ανθεκτική κουπαστή σε ύψος 1,00 μέτρου,

(β) παράλληλη σανίδα στο μεσοδιάστημα μεταξύ δαπέδου και κουπαστής και

(γ) θωράκια (σοβατέπι) πλάτους 15 εκατοστών και στις δύο πλευρές δαπέδου.

Οι παραπάνω απαιτήσεις αποσκοπούν στην προστασία των εργαζομένων από πτώσεις καθώς και στην προστασία τους από πτώση υλικών. (Π. Δ 778/80 άρθρα 9 §1, 13 §6 και 15 §5)

- Απαγορεύεται η υπερφόρτωση των δαπέδων εργασίας των ικριωμάτων. Γι' αυτό πρέπει να υπάρχει συνεχής επίβλεψη από τον εργολάβο ή τον υπεργολάβο. (ΠΑ 778/80 άρθρο 9 §1Θ)
- Τα μαδέρια που αποτελούν το δάπεδο εργασίας δεν πρέπει να αφήνουν κενά μεταξύ τους. Επίσης το κενό μεταξύ δαπέδου και οικοδομής δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 30 εκατοστά. (Π Α 778/80 άρθρο 9 παρ. 1γ και ε)

ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΤΟΙΧΟΥ Η ΔΑΠΕΔΟΥ

- Έχουν τα ανοίγματα τοίχου η δαπέδου, οι καταπακτές, τα φρεάτια, οι δεξαμενές, οι τάφροι άσβεστου και άλλα επικίνδυνα χάσματα περιμετρική περίφραξη; Αυτή πρέπει να είναι ασφαλής και να έχει ύψος τουλάχιστον ενός μέτρου με κουπαστή, ενδιάμεση ράβδο και θωράκιο (σοβατέπι). (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 40 παρ. Ι και Π. Δ. 778/80 άρθρο 20)
- Οι μικρές καταπακτές (μέχρι 0, 15 μ²) αντί για περίφραξη μπορούν να προστατευθούν με ασφαλές κάλυμμα. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 40 παρ. 2)
- Υπάρχουν ειδικά εργαλεία ή διατάξεις για να σηκώνονται τα βαριά καλύμματα; Διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος να τραυματισθούν τα χέρια ή τα πόδια. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 42 παρ. Ι)
- Εποδίζεται ακούσιο κλείσιμο των βαριών καλυμμάτων; Αν όχι, πρέπει να βγαίνουν και να στηρίζονται πάντα σε οριζόντια επιφάνεια. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 42 παρ. 2)

- Ο κίνδυνος για όποιον ανεβαίνει σε στέγη ή φωταγωγό με επικάλυψη από γυαλί, πλαστικό, φύλλα αμιαντοτσιμέντου κ.λπ. είναι μεγάλος. Μπορεί να τρυπήσουν και να πέσει. Γι' αυτό πρέπει να πατάει πάνω σε κατάλληλους ανθεκτικούς διαδρόμους. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 40 παρ. 3 και Π. Δ. 778/80 άρθρο 19 παρ. 1 α)

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΥΛΙΚΟΥ

- Η φόρτωση, εκφόρτωση, σχοίβαση και μεταφορά υλικού πρέπει να γίνεται έτσι ώστε να μην κινδυνεύουν άτομα από ανατροπή, κατάρρευση ή σπάσιμο αντικειμένων. (Π Α 1073/81 άρθρο 85 παρ. 1)
- Πριν τη φόρτωση και εκφόρτωση οχημάτων τα έχουν οι οδηγοί τους ασφαλίσει, ώστε να μην κινηθούν τυχαία; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 85 παρ. 4)
- Κατά την οριζόντια στοίβαση-ση ράβδων (π.χ. στρογγυλοί κορμοί ξυλείας, σωλήνες κ.λπ.) λαμβάνονται μέτρα ώστε να μην κυλήσουν; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 87 παρ. 2)
- Όταν μακρτές ράβδοι στοιβάζονται κατακόρυφα, λαμβάνονται μέτρα ώστε να μην γλυστρήσουν ή πέσουν; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 87 παρ. 3)
- Ποτέ δεν πρέπει να αφαιρούνται υλικά (σωλήνες, ξυλεία κ.λπ.) από τα πλάγια της ντάνας. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 89 παρ. 2)
- Όταν πολλά άτομα μεταφέρουν βαριά αντικείμενα, υπάρχει κατάλληλο άτομο να κάνει κουμάντο; Η διάταξη των μεταφορέων γίνεται σύμφωνα με το ανάστημα τους και τη κλίση του εδάφους; (Π. Δ. 1073/81 άρθρο 91 παρ. 2)
- Απαγορεύεται η ρίψη υλικών από ψηλά, εκτός αν υπάρχει επιτηρητής που θα φροντίζει να φράσσεται ο επικίνδυνος χώρος, να προσέχει μην πλησιάσει κανείς και να κανονίζει πότε θα αρχίσει η ρίψη. (Π. Δ. 1073/81 άρθρο 90)

ΕΡΓΟΤΑΞΙΑΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ - ΑΝΥΨΩΤΙΚΑ

A. Πριν την έναρξη των εργασιών

- Είναι οι ενδείξεις λειτουργίας και ασφάλειας όλων των μηχανημάτων, συσκευών, εργαλείων κ.λπ. στα ελληνικά; Υπάρχουν στα ελληνικά επίσης οδηγίες λειτουργίας, συντήρησης και ασφάλειας; (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 45)
- Υπάρχουν πινακίδες κοντά στο χειριστήριο των ανυψωτικών μηχανημάτων που να γράφουν τα διάφορα όρια ασφάλειας του μηχανήματος, όπως μέγιστο φορτίο, κλίση της κεραίας, αντίβαρο κ.λπ.; (Π. Δ. 1073/81 άρθρο 53)
- Λαμβάνονται ειδικά μέτρα προστασίας από τα εναέρια ηλεκτρικά δίκτυα που τυχόν υπάρχουν στην περιοχή που δουλεύουν ανυψωτικά μηχανήματα (π.χ. μακρινή θέση μηχανήματος, κατέβασμα μπούμας, προστατευτικά σανιδώματα κ.λπ.); Ειδοποιήθηκε η ΔΕΗ, πριν ακόμα αρχίσουν τα έργα, για να εξετάσει μαζί με τον κατασκευαστή και τον επιβλέποντα μηχανικό τι ενέργειες πρέπει να γίνουν; (ΠΑ 1073/81 άρθρα 56,78,79)
- Εξασφαλίζεται η ευστάθεια των ανυψωτικών μηχανημάτων είτε είναι σε λειτουργία είτε όχι; Στηρίζονται σε ανθεκτική επιφάνεια; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 54)

Β. Χειρισμός - Λειτουργία

- Ο χειρισμός των μηχανημάτων πρέπει πάντα να γίνεται από άτομα πάνω από 18 ετών που να έχουν εμπειρία ή και άδεια, αν το προβλέπει η σχετική νομοθεσία. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 46 α)
- Οι χειριστές έχουν σε κάθε στιγμή πλήρη ορατότητα και εποπτεία της φόρτωσης, εκφόρτωσης, ανύψωσης και μεταφοράς; Αν αυτό είναι αδύνατο, τότε πρέπει να υπάρχει έμπειρος κουμανταδόρος, που θα βρίσκεται όμως σε θέση τέτοια, που και ο χειριστής θα διακρίνει καθαρά τις κινήσεις του, και ο ίδιος δεν θα κινδυνεύει από τυχόν πτώση του φορτίου. (Π. Δ. 1073/81 άρθρο 64)
- Όταν το μηχάνημα τελειώσει τη δουλειά της ημέρας αφήνεται εντελώς ακινητοποιημένο και χωρίς φορτίο; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 50)
- Απαγορεύεται να κυκλοφορούν φορτία πάνω από θέσεις εργασίας ή συγκέντρωσης προσωπικού. Επίσης οι χειριστές, όταν φεύγουν από το μηχάνημα, απαγορεύεται να αφήνουν το φορτίο ανυψωμένο. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 66)

Γ. Συντήρηση - Ελεγχοι

- Ελέγχονται τα ανυψωτικά μηχανήματα κάθε φορά που αλλάζουν θέση και πριν ακόμα αρχίσουν να δουλεύουν; Ελέγχονται επίσης μια φορά τουλάχιστον το χρόνο; Οι παραπάνω έλεγχοι καταχωρούνται στο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 67)
- Κάποιο μηχάνημα που πρόκειται να επισκευαστεί, καθαριστεί ή ρυθμιστεί μπαίνει εκτός λειτουργίας; Εξασφαλίζεται η ακινησία του; Κεραίες, κάδοι κ.λπ. κατεβάζονται και στερεώνονται; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 48)
- Επιθεωρούνται τακτικά τα συρματοσχοίνα; Καταχωρούνται οι έλεγχοι στο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας; (ΠΑ 1073/81 άρθρα 60 ιε, 60 ιζ και 113)

ΑΤΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- Φορούν όλοι οι εργαζόμενοι στο εργοτάξιο, ανεξάρτητα από το τι δουλειά κάνουν, προστατευτικά κράνη; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 103)
- Απαγορεύονται οι σαγιονάρες, τα τακούνια, τα πέδιλα και γενικά τα ακατάλληλα υποδήματα. Τα υποδήματα πρέπει να είναι τύπου μποτίνι με γερή και αντλιοσθητική σόλα και σκληρή άνω επιφάνεια για προστασία από την πτώση βαρέων αντικειμένων. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 106)
- Χρησιμοποιούνται ζώνες ασφαλείας, όταν δεν υπάρχει άλλος αποτελεσματικός τρόπος προφύλαξης από την πτώση; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 107)
- Χρησιμοποιούνται προσωπίδες ή γάντια σε εργασίες που μπορεί να βλάψουν τα μάτια ή τα χέρια αντίστοιχα; (ΠΑ 1073/81 άρθρα 104 και 105)
- Όλα τα χρησιμοποιούμενα ατομικά μέσα προστασίας πρέπει να είναι τα απολύτως κατάλληλα για την αποφυγή του συγκεκριμένου κάθε φορά κινδύνου. Επίσης πρέπει πάντα να βρίσκονται σε καλή κατάσταση, να συντηρούνται, να καθαρίζονται και να αποθηκεύονται με ιδιαίτερη φροντίδα. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 102)
- Απαγορεύονται οι ζώνες, οι γραβάτες, τα μαντήλια λαιμού και γενικά τα ρούχα που προεξέχουν, καθώς και τα δακτυλίδια, οι αλυσίδες, οι ταυτότητες κ.λπ. Διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος σοβαρού τραυματισμού, όταν κάτι από τα παραπάνω κάπου «πιαστεί». (ΠΑ 1073/81 άρθρο 108)

ΥΓΙΕΙΝΗ - ΕΣΤΙΑΣΗ - ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- Υπάρχουν επαρκείς και κατάλληλοι χώροι για την αλλαγή και τη φύλαξη των ρούχων; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 109 παρ. 1)
- Όταν οι εργασίες είναι ρυπαρές υπάρχει δυνατότητα καθαρισμού με ντους; (ΠΑ 1073/81 άρθρο 109 παρ. 3)
- Καλό είναι σε κάθε εργοτάξιο να υπάρχει και κατάλληλος χώρος για τη διατήρηση του φαγητού. Ο χώρος αυτός είναι υποχρεωτικός για εργοτάξια που απασχολούν πάνω από 70 άτομα. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 109 παρ.4)
- Υπάρχει στο εργοτάξιο φαρμακείο για την παροχή πρώτων βοηθειών; Το φαρμακείο πρέπει να είναι τοποθετημένο σε εύκολα προσιτό σημείο και να επιβλέπεται με μέριμνα του εργοδότη, ώστε πάντα να περιέχει επαρκείς ποσότητες φαρμακευτικών ειδών. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 110 παρ. 1)
- Σε εργοτάξια εκτός πόλης όπου δουλεύουν ταυτόχρονα πάνω από 100 άτομα πρέπει να υπάρχει εντεταλμένος ειδικά εκπαιδευμένος στην παροχή πρώτων βοηθειών, καθώς και κάποιο αυτοκίνητο που να μπορεί να μεταφέρει φορείο. (ΠΑ 1073 άρθρο 110 παρ. 2)
- Σε εργοτάξια απομεμακρυσμένα πάνω από μια ώρα διαδρομή από νοσοκομειακή μονάδα και που απασχολούν ταυτόχρονα πάνω από 300 άτομα πρέπει να υπάρχει πρόχειρο ιατρείο εξυπηρετούμενο και από συνεργαζόμενο γιατρό. (ΠΑ 1073/81 άρθρο 110 παρ. 3)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ημερολόγιο μέτρων ασφάλειας

- Το Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (Η. Μ. Α.) είναι ένα βιβλίο που πρέπει να υπάρχει σε κάθε τεχνικό έργο που γίνεται σε πόλη με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους ή έχει συμβατικό προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή όγκου 1.000 m³ και εφόσον για να γίνει απαιτείται άδεια. (Ν. 1396/83, άρθρο 8, παρ. Ι)
- Το Η.Μ.Α. πρέπει να το προμηθευτεί από την Επιθεώρηση Εργασίας ο εργολάβος ή ο υπεργολάβος ολοκλήρου του έργου ή όταν δεν υπάρχουν αυτοί ο κύριος του έργου και μάλιστα πριν αρχίσουν οι εργασίες. (Απόφαση 130646/841)
- Το Η. Μ. Α. πρέπει να είναι θεωρημένο από την Επιθεώρηση Εργασίας που είναι αρμόδια στην περιοχή που γίνεται το έργο και να φυλάσσεται στον τόπο του έργου. (Ν. 1396/83, άρθρο 8, παρ. Ι και Απόφαση 130646/841)
- Στο Η.Μ.Α., εκτός φυσικά από τα στοιχεία του έργου (αριθμ. άδειας, ιδιοκτήτης, επιβλέποντες μηχανικοί, εργολάβοι κ.λπ.) προβλέπεται σε καθεμιά από τις 100 σελίδες του χώρος, όπου πρέπει να αναγράφονται οι διαπιστώσεις από τους ελέγχους που γίνονται καθώς και οι αντίστοιχες υποδείξεις για το τι μέτρα πρέπει να ληφθούν. (Απόφαση 130646/84 ΙΙ, ΙΙΙ)
- Στο Η. Μ. Α. πρέπει να γράφουν:
 - ο επιβλέπων το έργο
 - όσοι η νομοθεσία ορίζει να κάνουν ελέγχους ή δοκιμές.

Επίσης μπορούν να γράφουν και οι Επιθεωρητές Εργασίας. (Ν. 1396/83 άρθρο 8 παρ. 2)
- Στο Η.Μ.Α., εκτός των άλλων διαπιστώσεων και υποδείξεων για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, πρέπει οπωσδήποτε να αναγράφονται:
 - (α) οι έλεγχοι των ανυψωτικών μηχανημάτων
 - (β) οι έλεγχοι των συρματόσχοινων
 - (γ) οι έλεγχοι των πρανών των εκσκαφών και ο έλεγχος των αντιστηρίξεών τους
 - (δ) οι έλεγχοι μετά από κάθε θεομηνία
 - (ε) ο αριθμός της θεωρημένης βεβαίωσης του επιβλέποντα μηχανικού για την καταλληλότητα των ικρίωμάτων
 - (στ) η άδεια του επιβλέποντα μηχανικού για την εγκατάσταση ανυψωτικής μηχανής σε ικρίωμα (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 113).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Νομοθετήματα του Υπουργείου Εργασίας που ισχύουν για την υγιεινή και την ασφάλεια στις οικοδομές και τα τεχνικά έργα

1. **Π.Δ. 778/80 (ΦΕΚ 193/Α/26-8-80) «Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών»**

Στο Διάταγμα αυτό, που εφαρμόζεται στις οικοδομές, περιγράφονται τα είδη και η χρήση των ικριωμάτων, ο τρόπος κατασκευής τους, καθώς και τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας για εργασίες πάνω σε ικριώματα. Επίσης περιγράφονται τα μέτρα ασφαλείας για τα κεκλιμένα επίπεδα, τις στέγες, τους φωταγωγούς, τα ανοίγματα δαπέδων και τα κλιμακοστάσια και δίνονται και μερικές άλλες γενικές οδηγίες για νυκτερινή εργασία, εργασίες μετά από θεομηνίες κ.λπ.

2. **Π. Δ. 1073/81 (ΦΕΚ 260/Α/16-9-81, ΦΕΚ 64/Α/28-5-82) «Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού»**

Στο Διάταγμα αυτό, που εφαρμόζεται σε κάθε τεχνικό έργο, περιγράφονται τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας για εργασίες εκσκαφών και κατεδαφίσεων καθώς και για τους χώρους και θέσεις εργασίας ή κυκλοφορίας (π.χ. ικριώματα, κλίμακες, υπερυψωμένες θέσεις εργασίας κ.λπ.).

Επίσης υπάρχουν διατάξεις για τα μηχανήματα και τα εξαρτήματά τους, τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις και τους χώρους με ειδικούς κινδύνους (εκρήξεων, αναθυμιάσεων).

Επί πλέον περιέχονται τα μέτρα ασφαλείας για την ασφαλή διακίνηση των υλικών (φόρτωση, εκφόρτωση, στοίβαση, μεταφορά κ.λπ.) καθώς και για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαϊών.

Τέλος υπάρχουν διατάξεις υγιεινής και Α' Βοηθειών, ατομικών μέσων προστασίας και υποχρεώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, καθώς και διατάξεις για διάφορες άλλες ειδικές εργασίες.

3. **Ν. 1396/83 (ΦΕΚ 126/Α/15-9-83) «Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα»**

Στο Νόμο αυτόν περιέχονται οι υποχρεώσεις των εργολάβων, υπεργολάβων, ιδιοκτητών, μελετητών και επιβλεπόντων των οικοδομών και των ιδιωτικών τεχνικών έργων στον τομέα της ασφάλειας των εργαζομένων.

Επίσης ορίζονται οι απαιτήσεις για την τήρηση Ημερολογίου Μέτρων Ασφαλείας (π.χ. πού πρέπει να τηρείται και ποιος πρέπει να το ενημερώνει).

4. **Απόφαση Υπ. Εργασίας 130646/84 (ΦΕΚ 154/Β/19-3-84) «Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας»**

Με την Απόφαση αυτή καθορίζονται ο τρόπος έκδοσης και θεώρησης του Ημερολογίου, ο τύπος του και ο τρόπος τήρησης του καθώς και το περιεχόμενο του και ο τρόπος χορήγησης αντιγράφων.

5. **Ν. 1430/84 (ΦΕΚ 49/18-4-84) «Κύρωση της αριθμ. 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας που αφορά τις διατάξεις ασφαλείας στην οικοδομική βιομηχανία και τη ρύθμιση θεμάτων που έχουν άμεση σχέση μ' αυτή»**

Με το Νόμο αυτό η Ελλάδα κυρώνει τη Διεθνή Σύμβαση Εργασίας με αριθμό 62. Αυτό σημαίνει ότι αποδέχεται τις διατάξεις της σύμβασης αυτής. Πράγματι η ήδη υπάρχουσα νομοθεσία καλύπτει τις διατάξεις αυτές, που αναφέρονται στα ικριώματα, ανυψωτικά μηχανήματα, ατομικά μέσα προστασίας και πρώτες βοήθειες.

6. **Απόφαση Υπ. Εργασίας 131325/87 (ΦΕΚ 467/Β/10-8-87) «Σύσταση μικτών επιτροπών ελέγχου σε οικοδομές και εργοταξιακά έργα»**

Με την Απόφαση αυτή συστήνονται σε κάθε νομό ή πόλη με βάση τις περιφερειακές υπηρεσίες Επιθεώρησης Εργασίας, μικτές επιτροπές ελέγχου των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας για τις οικοδομές και τα εργοτάξια που, λόγω αριθμού εργαζομένων, δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του ΚΕΦ. Α' του Ν. 1568/85. Οι μικτές επιτροπές συγκροτούνται από τον Νομάρχη και αποτελούνται από (α) τον Επιθεωρητή Εργασίας, (β) εκπρόσωπο των εργαζομένων και (γ) εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας. Η επιτροπή εκτελεί ελέγχους κάθε 15 ημέρες τουλάχιστον και τις υποδείξεις, την επιβολή κυρώσεων κ.λπ. κάνει ο Επιθεωρητής Εργασίας.

7. **Π.Δ. 315/87 (ΦΕΚ 149/Α/25-8-87) «Σύσταση επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας (Ε.Υ.Α.Ε.) σε εργοτάξια οικοδομών και εν γένει τεχνικών έργων»**

Με το Διάταγμα αυτό επεκτείνεται ο θεσμός των Ε.Υ.Α.Ε. στα τεχνικά έργα όπου απασχολούνται πάνω από 100 άτομα, αντί των 150 που ίσχυε αρχικά.

8. **Π.Δ. 305/96 (ΦΕΚ 212/Α/29-8-1996) «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/57/Ε. Ο.Κ.»**

Με το διάταγμα αυτό καθιερώνονται το Σχέδιο και ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας και τα καθήκοντα των αντιστοίχων συντονιστών, καθώς και η υπευθυνότητα των εργαζομένων στην τήρηση των κανόνων Ασφαλείας και Υγιεινής.